

การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อควรระวัง (ตอนที่ 6) การใช้หัวเรื่องย่อยตามหลังหัวเรื่องด้านดนตรี

ยุค สินเจมศิริ

แนวทางการใช้หัวเรื่องย่อยตามหลังหัวเรื่องด้านดนตรีตามหลักเกณฑ์ในคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Subject Cataloging Manual) พร้อมด้วยกฎพิเศษสำคัญๆ ที่ควรระวังในการกำหนดใช้หัวเรื่องและตัวอย่าง เพื่อให้เห็นภาพรวมชัดเจน และผู้วิเคราะห์หัวเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมต่อไป

Subject Cataloging Manual : the Subdivision (part 6) Subdivision for the Topic on Music

Yukol Sinjermsiri

Guidelines for applying the free-floating subdivisions to the music subject headings according to the procedures in the Library of Congress's Subject Cataloging Manual, including the essential rules that must be considered carefully before practice with some examples, to provide a clear overview, and to assist the subject catalogers in applying the music subject headings.

การใช้หัวเรื่องย่อย : ข้อควรระวัง (ตอนที่ 6)

การใช้หัวเรื่องย่อยตามหลังหัวเรื่องด้านดนตรี

ยุคล สินเจิมศิริ *

บทนำ

หัวเรื่องด้านดนตรีที่กำหนดใช้ในคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Subject Cataloging Manual) มีหัวเรื่องย่อยซึ่งกำหนดใช้เพื่อสื่อความหมายในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับงานดนตรีที่มีกฎเกณฑ์และข้อยกเว้นต่างๆ ที่ต้องระมัดระวังพอสมควร จึงได้จับประเด็นสำคัญๆ และเรียบเรียงตามลำดับความเกี่ยวข้องให้เข้าใจง่าย พร้อมตัวอย่างประกอบ หัวเรื่องย่อยที่เสนอในบทความนี้สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กำหนดเป็นหัวเรื่องภาษาไทยไว้บางรายการแล้ว ส่วนรายการที่ยังไม่ได้กำหนดจะระบุเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นแนวทางในการกำหนดหัวเรื่องต่อไป

การที่จะพิจารณาเลือกใช้หัวเรื่องย่อยตามหลังหัวเรื่องด้านดนตรีได้อย่างเหมาะสม จำเป็นต้องมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหัวเรื่องตามลักษณะของผลงานด้านดนตรีและประเภทของหัวเรื่องด้านดนตรีเสียก่อน ผลงานด้านดนตรีแบ่งอย่างกว้างๆ เป็นสองประเภท ได้แก่

ประเภทแรก “**บทประพันธ์เพลง**” (Musical compositions) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของ น้ดเพลง (scores) บทร้อง (librettos) หรือ วัสดุบันทึกเสียง (sound recordings) ฯลฯ บทประพันธ์เพลงมีสองประเภท คือ ดนตรีบรรเลง (Instrumental music) และ เพลงร้อง (Vocal music) ซึ่งต่างก็มีหัวเรื่องหลายรูปแบบและประเภทของแนวดนตรี โดยอาจจะระบุชัดเจนเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสื่อในการแสดง (medium of performance) ด้วยหรือไม่ก็ได้

“**ดนตรีบรรเลง**” ได้แก่ ดนตรีบรรเลงเดี่ยว (เช่น ดนตรีบรรเลงไวโอลิน (Violin music); ดนตรีบรรเลงกีตาร์ (Guitar music) ฯลฯ) ดนตรีบรรเลงแบบรวมวง (เช่น ดนตรีบรรเลงซิมโฟนี (Symphonies); เพลงโหมโรง (Overtures); ดนตรีบรรเลงออร์เคสตรา (Orchestral music) ฯลฯ) และ ดนตรีสำหรับเต้านรำ (เช่น Boleros; Waltzes (Harp) ฯลฯ)

“**เพลงร้อง**” มีทั้งประเภท เพลงร้องเดี่ยว เพลงร้องหมู่ เพลงประสานเสียง เพลงอุปรากร ฯลฯ โดยหัวเรื่องอาจจะระบุชัดเจนเกี่ยวกับ เสียงประสาน (chorus) จำนวนเสียง (vocal parts) ระดับเสียง (vocal ranges) และดนตรีประกอบ (accompaniment) ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น บัลลาด (Ballads); เพลง (Songs); เพลงประสานเสียง (Choruses); โซนาตา (Sonatas); Sacred songs (Medium voice) with orchestra ฯลฯ

* นางยุคล สินเจิมศิริ บรรณารักษ์ 6 ฝ่ายวิเคราะห์วัสดุสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงนอกจากจะเป็นหัวเรื่องตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีหัวเรื่องที่สื่อความหมายในแง่ต่างๆ ดังนี้

หัวเรื่องตามชนิดของเครื่องดนตรี (Musical instruments) เช่น Brass trios; String trios

หัวเรื่องตามลีลาและประเภทของแนวดนตรี (Styles and genres) เช่น แจซซ์ (Jazz); ดนตรีบลูส์ (Blues (Music)); ดนตรีร็อก (Rock music); ดนตรีพื้นเมือง (Folk music)

หัวเรื่องตามกลุ่มเชื้อชาติหรือชนชาติ (Ethnic or national groups) เช่น Folk songs, Spanish; Hindu music; Navajo Indians - - Music

หัวเรื่องดนตรีสำหรับเทศกาลและโอกาสพิเศษต่างๆ (Music for occasions) เช่น Christmas music; Wedding music

หัวเรื่องดนตรีที่มีเนื้อหาเฉพาะด้าน (Topical headings) เช่น World War, 1939-1945 - - Songs and music; Lincoln, Abraham, 1809-1865 - - Songs and music

สำหรับบทเพลงหรือการแสดงดนตรีในรูปแบบวัสดุบันทึกเสียงจะให้หัวเรื่องเช่นเดียวกับบทประพันธ์เพลงโดยไม่ต้องใช้หัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบทางกายภาพแต่อย่างใด

ประเภทที่สอง “งานที่เกี่ยวกับดนตรี” (Works about music) ได้แก่วรรณกรรมที่อธิบายเนื้อหาในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับดนตรี บทประพันธ์เพลง คีตกวี นักดนตรี เชื้อชาติ ฯลฯ หัวเรื่องของงานที่เกี่ยวกับดนตรีมีทั้งหัวเรื่องหลักตามเนื้อหาด้านดนตรี เช่น การวิเคราะห์เพลง (Musical analysis); ทฤษฎีดนตรี (Music theory); การเรียบเรียงเสียงประสาน (Arrangement (Music)) ฯลฯ และการใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐานแสดงรูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสมตามหลังหัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรี เช่น ดนตรีบลูส์ -- รายชื่อแผ่นเสียง (Blues (Music) – Discography); เปียโน – การบำรุงรักษาและซ่อมแซม (Piano – Maintenance and repair); Ballets – Stories, plots, etc. ฯลฯ

การใช้หัวเรื่องย่อยสำหรับงานด้านดนตรี

ปัจจุบันหัวเรื่องด้านดนตรีในรายการหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) ไม่ได้รวบรวมไว้ทุกหัวเรื่องที่มีการกำหนดใช้ แต่จะปรากฏเฉพาะหัวเรื่องหลัก หัวเรื่องที่มีการแบ่งหัวเรื่องย่อยตามรูปแบบมาตรฐานหรือข้อกำหนดพิเศษสำหรับเป็นตัวอย่าง และหัวเรื่องที่ต้องมีรายการอ้างอิงอื่นๆ เช่น รายการโยง ฯลฯ เท่านั้น เนื่องจากได้แยกเอาหัวเรื่องย่อยมาตรฐานตามรูปแบบและเนื้อหาสำหรับหัวเรื่องทั่วไป (Free-Floating Form and Topical Subdivisions of General Application) และหัวเรื่องย่อยมาตรฐานที่ควบคุมโดยหัวเรื่องแบบฉบับ (Free-Floating Subdivisions Controlled by Pattern Headings) มาไว้ในคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Subject Cataloging Manual) เพื่อให้ผู้วิเคราะห์หัวเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

หัวข้อย่อสำหรับงานด้านดนตรีส่วนใหญ่จะกำหนดให้ใช้ตามหัวข้อแบบฉบับ (Pattern headings) หรือข้อแนะนำเฉพาะของหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยบางประเภท และมีการใช้หัวข้อย่อมาตรฐานแสดงรูปแบบและเนื้อหาสำหรับหัวข้อทั่วไปได้ด้วยตามความเหมาะสม โดยมีหลักการสำคัญในการใช้หัวข้อย่อคือหัวข้อที่สร้างขึ้นจะต้องไม่ขัดแย้งกับหัวข้อในความหมายเดียวกันที่หอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้กำหนดใช้แล้วในรูปแบบอื่นๆ ถ้ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นจะต้องเลือกใช้หัวข้อในรูปแบบข้อความเดียวหรือวลีแทนการใช้หัวข้อย่อ หัวข้อย่อแต่ละประเภทดังกล่าวมีข้อควรระวังในการกำหนดใช้แตกต่างกันดังนี้

1. หัวข้อย่อมาตรฐานสำหรับหัวข้อแบบฉบับของบทประพันธ์เพลง (Pattern Headings: Musical Compositions)

กำหนดให้ ดนตรีอุปรากร (Operas) เป็นหัวข้อแบบฉบับของบทประพันธ์เพลง โดยหัวข้อที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับหัวข้อแบบฉบับนี้เท่านั้นจึงจะใช้หัวข้อย่อในกลุ่มนี้ได้ ได้แก่ หัวข้อของบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีทุกประเภท (ยกเว้นหัวข้อเรื่อง “ดนตรี (Music)” ซึ่งเป็นหัวข้อทั่วไป) และหัวข้อที่มีหัวข้อย่อ – ดนตรี (Music); – เพลงและดนตรี (Songs and music); – Hymns; – Musical settings ตามหลัง เช่น ดนตรีร็อก (Rock music); ชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน – ดนตรี (African Americans – Music); Sonatas (Oboe); Catholic Church – Hymns; Baseball – Songs and music; French poetry – Musical settings ฯลฯ

หัวข้อย่อของหัวข้อแบบฉบับสำหรับบทประพันธ์เพลงเหล่านี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งหัวข้อย่อแต่ละกลุ่มก็มีกฎพิเศษและข้อยกเว้นเป็นกรณีพิเศษที่ควรระวัง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หัวข้อย่อมาตรฐานตามรูปแบบของบทประพันธ์เพลงทั้งที่เป็นฉบับเขียนด้วยมือ ฉบับตีพิมพ์ และในรูปแบบการแสดง (Written or Printed Format of Music; Performed Version)

ได้แก่หัวข้อย่อมาตรฐานตามรูปแบบของบทประพันธ์เพลง เช่น -- โน้ตเพลงประสานเสียงประกอบออร์แกน (Chorus scores with organ); -- โน้ตเพลงบรรเลงออร์แกน (Organ scores); -- โน้ตเพลง (Scores); -- ดนตรีบรรเลงเดี่ยวประกอบเปียโน (Solo with piano) ฯลฯ

ห้ามใช้หัวข้อย่อเหล่านี้ตามหลังบทประพันธ์เพลงที่ไม่ระบุสื่อในการแสดง เช่น เพลงลูกทุ่ง (Country music); Christmas music ฯลฯ เพลงร้องที่มีเนื้อร้องในเรื่องเฉพาะเจาะจง เช่น Anthems; Hymns; Buddhist hymns; Madrigals; Part songs; Part songs, Sacred ฯลฯ และหัวข้อตามเนื้อหาเฉพาะด้านที่แบ่งย่อยด้วย – ดนตรี (Music); – เพลงและดนตรี (Songs and music); – Hymns; -- Musical settings และห้ามใช้กับเพลงร้องที่ไม่มีดนตรีประกอบหรือมีดนตรีประกอบเพียงชนิดเดียว เพลงร้องที่คลอเสียงเบสแบบต่อเนื่อง (accompanied by continuo) หรือเพลงร้องที่มีเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดสองตัว เช่น เพลงประสานเสียง (Choruses); เพลงประสานเสียงทางศาสนา (Choruses, Sacred); เพลงประสานเสียงทางโลก (Choruses, Secular); เพลงทางศาสนา (Sacred songs);

เพลง (Songs); Masses; Requiems; Sacred vocal duets; Sacred vocal ensembles; Vocal duets; Vocal ensembles และ Vocalises เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 หัวเรื่องย่อยมาตรฐานอื่นๆสำหรับงานดนตรี (Other Subdivisions for Musical Works)

หัวเรื่องย่อย เช่น – งานตัดทอน (Excerpts); – บทร้อง (Librettos); – เนื้อร้อง (Texts); – Juvenile ; – Excerpts, Arranged; – Film and video adaptations; – Instructive editions; – Instrumental settings; – Scenarios; – Simplified editions; – Stage guides; – Teaching piece; – Cadenzas ฯลฯ เป็นหัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบที่ใช้กับบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบหรือประเภทของแนวดนตรี แต่บางหัวเรื่องย่อยอาจใช้เป็นหัวเรื่องย่อยแสดงเนื้อหาได้ด้วยสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของบทประพันธ์

กฎพิเศษ: ให้ใช้ – งานตัดทอน (Excerpts) ตามหลังหัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงที่ตัดทอนมาโดยไม่มีกรการเรียบเรียงใหม่และการจัดสื่อในการแสดงไม่แตกต่างจากต้นแบบ และให้ใช้ – งานตัดทอนและเรียบเรียง (Excerpts, Arranged) ตามหลังหัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงที่ตัดทอนบางส่วนมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ เพื่อชี้ให้ทราบว่ากรการจัดสื่อในการแสดงของงานที่เรียบเรียงนี้แตกต่างจากบทประพันธ์เพลงต้นแบบ เช่น Suites (Violin and piano) – Excerpts, Arranged

กลุ่มที่ 3 หัวเรื่องย่อยมาตรฐานสำหรับวรรณกรรมและวัสดุอื่นๆ เกี่ยวกับดนตรี (Subdivisions for Literature and Other Materials about Music)

หัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบเหล่านี้ ได้แก่ -- บรรณานุกรม (Bibliography); -- ตัวละคร (Characters); -- รายชื่อแผ่นเสียง (Discography); -- ประวัติและวิจารณ์ (History and criticism); -- การศึกษา (Instruction and study); -- การแสดง (Performances); -- การผลิตและการกำกับรายการ (Production and direction); -- แง่ศาสนา (Religious aspects); -- รายชื่อแผ่นเสียง – วิธีวิทยา (Discography – Methodology); -- Analysis, appreciation; -- First performance; -- Interpretation (Phrasing, dynamics, etc.); -- Stories, plots, etc.; -- Literary themes, motives; และ -- Thematic catalogs ใช้กับบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบหรือประเภทของแนวดนตรี แต่บางหัวเรื่องย่อยอาจใช้เป็นหัวเรื่องย่อยแสดงเนื้อหาได้ด้วยสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของบทประพันธ์

ห้ามใช้ – การผลิตและการกำกับรายการ และ – แง่ศาสนา ตามหลังหัวเรื่อง ดนตรีอุปรากร (Operas) แต่ใช้กับหัวเรื่อง อุปรากร (Opera) ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับอุปรากรแทน เช่น

ชื่อเรื่อง: The opera theatre of Jean-Pierre Ponnelle

หัวเรื่อง: Ponnelle, Jean-Pierre, 1932 – Criticism and interpretation.

Opera Production and direction.

งานทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีให้ใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐานแสดงรูปแบบและเนื้อหาประวัติและวิจารณ์ (History and criticism) แทนหัวเรื่องย่อย – ประวัติ (History) เช่น เพลงลูกทุ่ง – ไทย –

2. หัวเรื่องย่อยมาตรฐานสำหรับหัวเรื่องแบบฉบับสำหรับเครื่องดนตรี (Pattern Headings: Musical instruments)

กำหนดให้ เปียโน (Piano) กับ ปี่ (Clarinet) เป็นหัวเรื่องแบบฉบับของเครื่องดนตรี หัวเรื่องในกลุ่มนี้ ได้แก่ หัวเรื่องชื่อเครื่องดนตรี (Individual instruments) หัวเรื่องชื่อเครื่องหมายการค้าของเครื่องดนตรี (Brands) หัวเรื่องรุ่นการผลิตของเครื่องดนตรี (Models) และหัวเรื่องกลุ่มของเครื่องดนตรี (Families of instruments) ทั้งนี้ไม่รวมหัวเรื่อง เครื่องดนตรี (Musical instruments) ซึ่งเป็นหัวเรื่องทั่วไป

หัวเรื่องย่อยที่ใช้กับหัวเรื่องในกลุ่มนี้ เช่น – รายการและงานสะสม (Catalogs and collections); – การศึกษาและการสอน (Instruction and study); – วิทยาศาสตร์เสียง (Acoustics); – การบำรุงรักษาและซ่อมแซม (Maintenance and repair); – วิธีการ (Methods); -- การเรียนด้วยตนเอง (Self-instruction); – Methods (Jazz, [Rock, Bluegrass, etc.]); – แง่ศาสนา (Religious aspects); – การศึกษาและแบบฝึกหัด (Studies and exercises); – Chord diagrams; – Construction; – Fingering; - - Harmonics; – Intonation; – Orchestral excerpts; – Pedaling; – Performance; – Tonguing; – Tuning ฯลฯ

กฎพิเศษ: เมื่อใช้หัวเรื่องย่อย – วิธีการ และ – การศึกษาและแบบฝึกหัด สามารถเพิ่มคำขยายความมาตรฐานระบุแนวเพลง (Styles) ของดนตรียอดนิยม (เช่น แจ๊ซ ร็อก ฯลฯ) ได้ในวงเล็บ และต้องเพิ่มหัวเรื่องแนวเพลงนั้นๆ ที่แบ่งย่อยด้วยหัวเรื่องย่อย – การศึกษาและการสอน (Instruction and study) เช่น

หัวเรื่อง: Banjo – Method (Bluegrass)
Bluegrass music – Instruction and study

หัวเรื่อง: Guitar – Studies and exercises (Rock)
Rock music – Instruction and study

งานเกี่ยวกับการสอนวิธีเล่นเครื่องดนตรี ให้ใช้หัวเรื่องย่อย -- การศึกษาและการสอน (Instruction and study) ตามหลังชื่อเครื่องดนตรี เช่น Electronic organ – Instruction and study

งานเกี่ยวกับการสอนวิธีเล่นเครื่องดนตรี ห้ามใช้ชื่อเครื่องหมายการค้า รุ่นการผลิต และอุปกรณ์ เป็นหัวเรื่อง ให้ใช้ชื่อเครื่องดนตรีแบ่งย่อยด้วยหัวเรื่องย่อยมาตรฐานแสดงรูปแบบและเนื้อหาแทน ตัวอย่างเช่น กีตาร์ – วิธีการ – การเรียนด้วยตนเอง (Guitar – Methods – Self-instruction); Electronic organ – Instruction and study

หัวเรื่องเครื่องดนตรีสามารถแบ่งย่อยตามชื่อภูมิศาสตร์ได้ (ยกเว้นหัวเรื่องเครื่องดนตรีที่ระบุชื่อเครื่องหมายการค้าหรือรุ่นการผลิต) เมื่อกำหนดชื่อเครื่องดนตรีเป็นหัวเรื่อง ต้องเพิ่มหัวเรื่องกว้างกว่าที่เป็นกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดหรือประเภทเดียวกัน และเพิ่มหัวเรื่องทั่วไปที่แบ่งย่อยตามชื่อ

ภูมิศาสตร์อีกหัวเรื่องหนึ่ง ตามรูปแบบนี้ เครื่องดนตรี – [สถานที่] (Musical instruments – [Place])
ตัวอย่างเช่น

ชื่อเรื่อง: Qin

หัวเรื่อง: Qin (Musical instrument)

Stringed instruments.

Musical instruments China.

หัวเรื่องย่อย – ออแกน (– Organs) ใช้เป็นหัวเรื่องย่อยตามหลังชื่อนิติบุคคลที่ใช้ออแกนใน
ภารกิจขององค์กร เช่น โบสถ์ โรงแสดงคอนเสิร์ต ฯลฯ ตัวอย่างเช่น Notre-Dame de Paris (Cathedral)
– Organs

3. หัวเรื่องย่อยมาตรฐานแสดงลำดับเวลา (Free-Floating Chronological Sub visions)

ใช้หัวเรื่องย่อยแสดงลำดับเวลาซึ่งแบ่งเป็นช่วงหนึ่งศตวรรษ ได้แก่ – To 500; – 500-1400; –
– 15th century; – 16th century ฯลฯ กับรวมบทประพันธ์เพลงและหัวเรื่องที่มีเนื้อหาเฉพาะด้าน
เมื่อมีการระบุอย่างชัดเจนในชื่อเรื่องหรือชื่อชุดของตัวงาน และสามารถกำหนดหัวเรื่องที่เหมาะสม
เพิ่มเติมได้โดยไม่ต้องแบ่งย่อยตามลำดับเวลา ห้ามใช้หัวเรื่องย่อยแสดงลำดับเวลานี้กับ ดนตรีแจ๊ซซ์
(Jazz) และดนตรียอดนิยม (Popular music)

สำหรับดนตรีแจ๊ซซ์ และดนตรียอดนิยม (เช่น ดนตรีร็อก (Rock music); ดนตรีริทึม
แอนด์บลูส์ (Rhythm and blues music); แรพ (ดนตรี) (Rap (Music) ฯลฯ) ให้ใช้หัวเรื่องย่อยแสดง
ลำดับเวลาซึ่งแบ่งเป็นช่วงหนึ่งทศวรรษแทน ได้แก่ – To 1961; – 1961-1970; – To 1971; – 1971-
1980; – To 1981; – 1981-1990; – To 1991; – 1991-2000; – To 2001; – 2001-2010

ช่วงเวลาที่จะระบุเป็นหัวเรื่องย่อยให้พิจารณาจากปีที่บทประพันธ์เพลงได้รับความนิยม
กรณีที่เไม่ทราบให้ใช้ปีที่ตีพิมพ์บทประพันธ์เพลง หรือปีที่ผลิตโสตทัศนวัสดุของงานดนตรี สำหรับ
งานที่เกี่ยวกับดนตรี (หนังสือ ตำรา เอกสาร ฯลฯ) ให้พิจารณาจากเนื้อหาเป็นหลัก

ห้ามใช้หัวเรื่องย่อยแสดงลำดับเวลากับหัวเรื่องรวมงานดนตรีของคีตกวีคนเดียวหรือ
บทประพันธ์เพลงชิ้นเดียว และห้ามแบ่งย่อยแสดงลำดับเวลาที่ต่างช่วงเวลากันเกินสองหัวเรื่อง
ถ้าเกินกว่านี้ไม่ต้องแบ่งย่อยแสดงลำดับเวลาให้กับทุกหัวเรื่อง

ห้ามใช้หัวเรื่องย่อยแสดงลำดับเวลากับดนตรีพื้นเมืองหรือดนตรีศิลปะตะวันออก และ
หัวเรื่องตามเนื้อหาเฉพาะด้าน (Topical headings) ซึ่งแบ่งย่อยด้วยหัวเรื่องย่อย – ดนตรี (Music); –
เพลงและดนตรี (Songs and music); – Hymns; – Musical settings

4. หัวเรื่องย่อยตามชื่อภูมิศาสตร์ (Geographic Subdivisions)

ใช้หัวเรื่องย่อยชื่อภูมิศาสตร์กับหัวเรื่องรวมบทประพันธ์เพลงและหัวเรื่องตามเนื้อหาเฉพาะ
ด้าน เพื่อแสดงแหล่งกำเนิดของผลงานหรือเชื้อชาติของคีตกวี และอาจกำหนดหัวเรื่องที่เหมาะสม

เพิ่มเติมได้โดยไม่ต้องแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์

หัวเรื่องที่เป็นชื่อเครื่องดนตรีสามารถแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์ได้ ยกเว้นหัวเรื่องเครื่องดนตรีที่ระบุชื่อเครื่องหมายการค้า และรุ่นการผลิต

หัวเรื่องดนตรียึดคตินิยมตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีที่มีแหล่งกำเนิดในสหรัฐอเมริกาตามรายการข้างล่างนี้ ห้ามแบ่งย่อยด้วยชื่อประเทศ - สหรัฐอเมริกา (United States) แต่สามารถแบ่งย่อยตามชื่อเขต ชื่อรัฐ ชื่อเมือง ฯลฯ ซึ่งเป็นเขตการปกครองที่เล็กกว่าได้ตามความเหมาะสม สำหรับดนตรีร็อคแม้จะมีต้นกำเนิดจากชาวอเมริกัน แต่ปัจจุบันแนวดนตรีนี้ได้กลายเป็นแนวดนตรีสากลประเภทหนึ่งไปแล้วจึงไม่รวมอยู่ในรายการนี้ด้วย

แจซซ์ (Jazz)	Folk-rock music
ดนตรีบลูส์ (Blues (music))	Funk (music)
เพลงแจซซ์ (Jazz vocals)	Honky-tonk music
เพลงลูกทุ่ง (Country music)	Old-time music
แรพ (ดนตรี) (Rap (music))	Ragtime music
Big band music	Rhythm and blues music
Bluegrass music	Rockabilly music
Boogie woogie (music)	Soul music
Bop (music)	Swing (music)
Dixieland music	Western swing (music)
Doo-wop (music)	Women's music

หัวเรื่องดนตรียึดคตินิยมของกลุ่มประเทศแองโกล-อเมริกัน (Anglo-American popular music) โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา และ สหราชอาณาจักร ต้องระวางการแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์ เนื่องจากมีงานดนตรีซึ่งเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางไปทั่วโลกและมิได้จำกัดตลาดอยู่เฉพาะภายในประเทศผู้ผลิตเท่านั้น

กรณีที่ตั้งงานเน้นเกี่ยวกับความเป็นชาติก็สามารถแบ่งย่อยชื่อประเทศได้ หากเน้นเกี่ยวกับภูมิภาคหรือท้องถิ่น ให้แบ่งย่อยโดยตรงตามชื่อภูมิภาคหรือชื่อท้องถิ่นตามกฎหมายการใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐานตามชื่อภูมิศาสตร์ (ดูที่ <<http://library2.tu.ac.th/heading/news/geo.html>>)

5. หัวเรื่องย่อยมาตรฐานสำหรับดนตรีของกลุ่มเชื้อชาติ ชนชาติ และกลุ่มศาสนา (Free-Floating Subdivisions for Music of Ethnic, National, and Religious groups)

บทประพันธ์เพลงที่แสดงถึงเชื้อชาติ ชนชาติ และดนตรีศิลปะตะวันออก ให้กำหนดหัวเรื่องที่ใช้หัวเรื่องย่อยตามรูปแบบที่ 5.1-5.3 นี้ และอาจเพิ่มหัวเรื่องในรูปแบบอื่นๆ ได้อีกตาม

ความเหมาะสม

5.1 [กลุ่มเชื้อชาติหรือกลุ่มชนชาติ] -- [สถานที่] -- [ดนตรี] เช่น African Americans – Louisiana – Music; Germans – Hungary – Music

ห้ามใช้หัวเรื่องรูปแบบนี้กับกลุ่มเชื้อชาติที่เป็นเจ้าของประเทศ ให้ใช้หัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีแล้วแบ่งย่อยตามชื่อภูมิศาสตร์แทน

กลุ่มเชื้อชาติที่อยู่นอกประเทศของตนเอง ให้เพิ่มหัวเรื่องตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีที่แบ่งย่อยตามชื่อภูมิศาสตร์ของสถานที่ทั้งสองแห่ง เช่น

ชื่อเรื่อง: A Colorado Dutch hop sampler.

หัวเรื่อง: German Americans – Colorado – Music
Folk music – Colorado
Folk music – Germany

5.2 [หัวเรื่องดนตรีของกลุ่มศาสนา] -- [สถานที่] เช่น Hindu music; Buddhist music – Japan

5.3 [หัวเรื่อง บัลลาด (Ballads) และเพลง (Songs) ที่มีรูปแบบ ท่วงทำนองหรือแนวดนตรีที่เน้นชัดถึงความเป็นชาติ]

กฎทั่วไป: ให้กำหนดหัวเรื่องกว้างๆ ของบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีต่อไปนี้ เช่น ดนตรี (Music); ดนตรีพื้นเมือง (Folk music); ดนตรียอดนิยม (Popular music); ดนตรีสำหรับเต้นรำ (Dance music); ดนตรีสำหรับเต้นรำพื้นเมือง (Folk dance music); เพลงปลุกใจ (Patriotic music); เพลงชาติ (National songs); Political ballads and songs แล้วแบ่งย่อยตามชื่อภูมิศาสตร์เพื่อแสดงแหล่งกำเนิด และกำหนดหัวเรื่องตามรูปแบบเฉพาะหรือประเภทของแนวเพลงเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น เพลงสำหรับเด็ก (Children's songs); Buddhist hymns; Flamenco music; Hunting songs ฯลฯ สำหรับเนื้อร้องของบทประพันธ์เพลงให้ใช้เฉพาะรูปแบบ 5.4 เท่านั้นตามด้วยหัวเรื่องย่อย เนื้อร้อง (Texts)

5.4 [หัวเรื่องเพลงร้องที่เพิ่มคำขยายความเกี่ยวกับภาษาของเนื้อร้อง] เช่น Ballads, English -- Texts; Folk songs, Spanish -- Texts; Songs, Ndebele (Zimbabwe) -- Texts

สามารถกำหนดหัวเรื่องเพลงร้อง (เช่น บัลลาด เพลงพื้นเมือง เพลงสำหรับเด็ก ฯลฯ) ได้ไม่เกินสองประเภท และเพิ่มคำขยายความด้วยชื่อภาษาต้นกำเนิดของเพลงได้ สำหรับบทเพลงที่แปลมาจากภาษาต้นกำเนิดห้ามใช้หัวเรื่องย่อย -- แปลเป็น [ชื่อภาษา] (Translations into [language]) ให้ใช้การแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์แทน เช่น Folk songs, Swedish – Finland

บทเพลงตั้งแต่สามภาษาขึ้นไป ห้ามเพิ่มคำขยายความด้วยชื่อภาษา เว้นแต่ภาษาเหล่านั้นจัดอยู่ในกลุ่มภาษาเดียวกันจึงเพิ่มคำขยายความด้วยกลุ่มภาษาได้ เช่น Ballads, Slavic; Folk songs, Scandinavian

ห้ามใช้คำขยายความด้วยชื่อภาษากับหัวเรื่องที่มีการระบุความเป็นชาติแล้ว เช่น เพลงชาติ (National songs); Political ballads and songs; Revolutionary ballads and songs; War songs และใช้การแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์ได้ตามความเหมาะสม

สำหรับงานที่เกี่ยวกับดนตรีหรือเครื่องดนตรีของกลุ่มเชื้อชาติและชนชาติ ให้ใช้หัวเรื่องตามรูปแบบ 5.5 ข้างล่างนี้ และสามารถแบ่งย่อยต่อด้วยหัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบและเนื้อหา (เช่น – History and criticism; – Bibliography; – Discography ฯลฯ)

5.5 เครื่องดนตรี -- [สถานที่]

งานที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีของกลุ่มเชื้อชาติและชนชาติ กำหนดหัวเรื่องได้ทั้ง 3 รูปแบบข้างล่างนี้ และดังตัวอย่าง

1. [กลุ่มเชื้อชาติหรือกลุ่มชนชาติ] – [สถานที่]
2. เครื่องดนตรี – [สถานที่]
3. [ชื่อเครื่องดนตรี]

ชื่อเรื่อง: Shakuhachi : sankyoku no sekai

หัวเรื่อง: Shakuhachi.

Koto

Shamisen.

Musical instruments – Japan.

ชื่อเรื่อง: The ceremonial horns of the Ashanti

หัวเรื่อง: Wind instruments – Ghana.

Musical instruments – Ghana.

Ashanti (African people) – music – History and criticism.

Ashanti (African people) – Rites and ceremonies.

งานที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีของกลุ่มเชื้อชาติหรือชนชาติที่ไม่ได้อยู่ในประเทศของตนเอง ให้กำหนดหัวเรื่อง เครื่องดนตรี (Musical instruments) และแบ่งย่อยชื่อภูมิศาสตร์ของทั้งสองประเทศ เช่น

หัวเรื่อง: Irish – Australia – Music – History and criticism

Musical instruments – Australia

Musical instruments – Ireland

6. หัวเรื่องย่อยสำหรับงานที่เกี่ยวกับคีตกวีและผลงาน (Subdivisions for Composers and Works about Music of Individual Composers)

หัวเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของคีตกวี (Composers) หรือนักดนตรี (Musicians) ให้ใช้ชื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป็นหัวเรื่อง และอาจแบ่งย่อยด้วยหัวเรื่องย่อยมาตรฐานตามหลังชื่อบุคคล ตัวอย่างเช่น

หัวเรื่อง: Beethoven, Ludwig van, 1770-1827

Composers – Austria – Biography

หัวเรื่องย่อยมาตรฐานตามหลังชื่อบุคคล เช่น -- รายชื่อแผ่นเสียง (Discography); -- การประสานเสียง (Harmony); -- อิทธิพล (Influence); -- การแสดง (Performances); -- แหล่งข้อมูล (Sources); -- สัญลักษณ์นิยม (Symbolism); -- Appreciation; -- Stories, plots, etc.; -- Thematic catalogs; -- Written works ฯลฯ

งานที่เกี่ยวกับบทประพันธ์เพลงของคีตกวีคนเดียว ให้ใช้หัวเรื่องตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรี เช่น ดนตรีบรรเลงเปียโน (Piano music); ดนตรีคอนแชร์โตส์ (Concertos); เพลงโอverture (Overtures); เพลง (Songs); ดนตรีซิมโฟนี (Symphonies) ฯลฯ เป็นหัวเรื่องรองตามหลังชื่อของคีตกวีในรูปแบบ ผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง (Name-title) และสามารถเพิ่มหัวเรื่องของบทประพันธ์เพลงตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีที่แบ่งย่อยตามรูปแบบและเนื้อหาได้ด้วย ตัวอย่างเช่น

ชื่อเรื่อง: The Beethoven sonatas and the creative experience.

หัวเรื่อง: Beethoven, Ludwig van, 1770-1827. Sonatas, piano
Sonatas (Piano) -- Analysis, appreciation

7. ข้อเสนอแนะการใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐานบางประเภท

7.1 หัวเรื่องย่อย -- เพลงและดนตรี (Songs and music) ใช้เป็นหัวเรื่องย่อยมาตรฐานตามหลังหัวเรื่องตามเนื้อหา รวมทั้งกลุ่มบุคคล ชื่อบุคคล ชื่อนิติบุคคล ชื่อสถานที่ หน่วยงาน ทางทหาร และชื่อเฉพาะของสงคราม สำหรับเพลงร้องและดนตรีบรรเลงที่มีเนื้อหาเฉพาะด้าน เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ – เพลงและดนตรี

World War, 1941-1918 – Songs and music

Olympic games (23rd : 1984 : Los Angeles, Calif.) – Songs and music

กรณีที่มีหัวเรื่องตามเนื้อหาด้านดนตรีในรูปวลีแล้ว ให้ใช้หัวเรื่องในรูปวลีแทน เช่น Christmas music

ห้ามใช้หัวเรื่องย่อย – เพลงและดนตรี กับดนตรีประกอบละคร (Dramatic music) ที่มีเนื้อหาในเรื่องเฉพาะด้าน (ดนตรีประกอบละคร ได้แก่ อوبرา กร บัลเลต์ เป็นต้น) ให้ใช้หัวเรื่องย่อย – บทละคร (Drama) แทน เช่น

ชื่อเรื่อง: Nixon in China. [Opera]

หัวเรื่อง: Nixon, Richard Milhous, 1913 - - - Drama.

งานที่อภิปรายเกี่ยวกับเพลงหรือดนตรีในเรื่องเฉพาะด้าน ให้ใช้หัวเรื่องย่อย -- เพลงและดนตรี – ประวัติและวิจารณ์ ตามหลังหัวเรื่องตามเนื้อหา เช่น “Working class – England – Songs and music – History and criticism”

ห้ามใช้หัวเรื่องย่อย -- เพลงและดนตรี -- ประวัติและวิจารณ์ ตามหลังชื่อของสงคราม

การปฏิวัติ ฯลฯ ให้ใช้ในรูปแบบนี้แทน [ชื่อสงคราม, ปฏิวัติ ฯลฯ] ([Name of war, revolution, etc.]);

- ดนตรีกับสงคราม [ปฏิวัติ ฯลฯ] (Music and the war, [revolution, etc.]) ตัวอย่างเช่น

ชื่อเรื่อง: Lincoln and the music of the Civil War.

หัวเรื่อง: Lincoln, Abraham, 1809-1865 – Songs and music – History and criticism.
War songs – United States – History and criticism.

United States – History – Civil War, 1861-1865 – Music and the war.

7.2 หัวเรื่องย่อย -- เนื้อร้อง (Texts) ใช้กับเนื้อร้องสำหรับเพลงร้อง เช่น เพลงอังกฤษ – เนื้อร้อง (Songs, English – Texts); โคบาล – เพลงและดนตรี – เนื้อร้อง (Cowboys – Songs and music – Texts) และห้ามใช้หัวเรื่องย่อย – เนื้อร้อง กับหัวเรื่องประเภทดนตรีประกอบละคร (เช่น อุปรากร บัลเลต์ ฯลฯ) ให้ใช้หัวเรื่องย่อย – บทร้อง (Librettos) แทน เช่น

ชื่อเรื่อง: The phantom of the Opera : a musical play.

หัวเรื่อง: Musicals – Librettos.

ชื่อเรื่อง: Alice in opera land / [libretto] by Donald Pippin.

หัวเรื่อง: Operas – Juvenile – Librettos.

ให้ใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐาน – ประวัติและวิจารณ์ (History and criticism) เพลงร้องที่เป็นงานอภิปรายเกี่ยวกับเพลงร้องหรือถ้อยคำของเนื้อร้องในเชิงวรรณกรรม เช่น Advent hymns – History and criticism; Folk songs, Catalan – History and criticism

7.3 หัวเรื่องย่อย -- รายการและงานสะสม (Catalogs and collections) ห้ามใช้หัวเรื่องย่อย – รายการ (Catalogs) และ หัวเรื่องย่อย – งานสะสมส่วนบุคคล (Private collections) ตามหลังสิ่งของเกี่ยวกับดนตรี (Natural objects and musical items) ให้ใช้ -- รายการและงานสะสม (Catalogs and collections) แทน สำหรับงานที่เป็นรายชื่อ (Lists) ของสิ่งทีผลิตขึ้น รวบรวมไว้ หรือมีอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง และรายชื่อนั้นก็มีการจัดเรียงอย่างเป็นระบบพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุเหล่านั้นด้วย เช่น เปียโน – รายการและงานสะสม (Piano – Catalogs and collections); Brass instruments – Catalogs and collections

7.4 หัวเรื่องย่อย -- งานสะสมเครื่องดนตรี (Musical instrument collections) ใช้ตามหลังชื่อบุคคล ชื่อสกุล ชื่อนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของงานสะสมเครื่องดนตรี ตัวอย่างเช่น

ชื่อเรื่อง: Banjos, the Tsumura collection.

หัวเรื่อง: Tsumura, Akira, 1936- – Musical instrument collections – Catalogs.
Banjo – Catalogs and collections – Japan.

7.5 สำเนาต้นฉบับบทประพันธ์เพลงที่เขียนด้วยลายมือ (Facsimiles of music manuscripts)

กฎพิเศษ: นอกจากจะให้หัวเรื่องของบทประพันธ์ตามรูปแบบและประเภทของแนวดนตรีแล้ว ต้องเพิ่มหัวเรื่อง Music -- Manuscripts -- Facsimiles อีกหนึ่งหัวเรื่องเสมอ และ

ถ้าเป็นสำเนาบทประพันธ์เพลงของคีตกวีเพียงคนเดียวต้องเพิ่มหัวเรื่อง [Name of composer] – Manuscripts – Facsimiles ด้วยเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

หัวเรื่อง: Organ music

Music – Manuscripts – Facsimiles

Bach, Johann Sebastian, 1685-1750 – Manuscripts – Facsimiles

ข้อเสนอแนะ

ควรกำหนดหัวเรื่องที่เฉพาะและตรงกับเนื้อหาของงานดนตรีให้มากที่สุดเป็นหัวเรื่องแรก และอาจเพิ่มหัวเรื่องอื่นที่เหมาะสมเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามความจำเป็นเท่านั้น การแตกหัวเรื่องย่อยควรดูคำอธิบายการใช้ (Scope note) สำหรับหัวเรื่องย่อยแต่ละตัวในรายการหัวเรื่องด้วยว่าสามารถแบ่งย่อยต่อได้หรือไม่อย่างไร เนื่องจาก “คู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน” เป็นหลักเกณฑ์โดยรวมเท่านั้น และควรสร้างหลักฐานการกำหนดหัวเรื่องไว้ด้วยทุกครั้งเมื่อมีการกำหนดหัวเรื่องใหม่ โดยเฉพาะการกำหนดเพิ่มคำขยายความ (Qualifier) ในหัวเรื่องหลักเนื่องจากต้องควบคุมการลำดับความในหัวเรื่องให้เป็นมาตรฐาน และคำขยายความเหล่านั้นต้องไม่ขัดแย้งกับหัวเรื่องหลักใดๆ ที่มีค่าเหล่านั้นเป็นปรากฏในหัวเรื่อง เช่น ชื่อเครื่องดนตรี ภาษา เสียง ฯลฯ จะต้องใช้คำศัพท์ คำบุพบท (เช่น with) หรือคำสันธาน (เช่น and) ให้สอดคล้องกัน

บทสรุป

กฎทั่วไป กฎพิเศษ เกี่ยวกับการใช้หัวเรื่องย่อยมาตรฐานด้านดนตรีจะปรากฏกระจายอยู่ภายใต้หัวข้อต่างๆ ใน “คู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน” ทำให้อาจเกิดความเข้าใจผิดพลาดได้ง่ายหากไม่ตรวจสอบให้ครบถ้วนก่อนการกำหนดใช้หัวเรื่อง บทความนี้อาจช่วยให้ผู้วิเคราะห์หัวเรื่องเห็นภาพรวมชัดเจนขึ้น เนื่องจากพยายามอธิบายให้ต่อเนื่องเข้าใจง่าย และครอบคลุมข้อควรระวังในหลายประเด็น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้และอาจช่วยลดข้อขัดแย้งในการกำหนดหัวเรื่องหรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ตามสมควรต่อไป

บรรณานุกรม

Library of Congress. Cataloging Policy and Support Service Office. (1996). **Subject Cataloging Manual : Subject Headings**. 5th ed. Washington, DC : Cataloging Distribution Service, Library of Congress.